

YLÖS ja ULOS

Janakkala
Suomen liikkuvien kunnien finalistit 2021

16 500 asukkaan Janakkala sijaitsee Helsingin ja Tampereen puolivälissä, pääradan ja moottoritien varrella. Palvelut ovat keskittyneet Tervakosken ja Turengin taajamiin, joiden lisäksi kunta on täynnä eläväisiä kyliä. Kaikkialla läsnä oleva lähiluonto harjuineen ja vesistöineen kutsuu liikkumaan. Uimapaikka on yhtä lähellä kuin kauppa, nokipannukahville pääsee yhtä helposti kuin kuntosalille. Toista sataa yhdistystä, Vanajaveden opisto sekä yrityskenttä tarjoavat sisältöä ja elämyksiä kuntalaisille. Puuhamaa, uutta tulemista tekevä Kalpalinna ja monipuolinen Kiipula tuovat kävijöitä kuntaan.

20 000 asukkaan Janakkala

– Suomen kasvukäytävän toimiva keskipiste

Elinvoiman vahvistaminen Janakkalassa on kaiken toiminnan perusta

Kuntalaiset ovat aktiivisia kuntamme kehittäjiä

Janakkalassa on ennakoiva, innostava ja rohkea toimintakulttuuri

Asiakaspalvelumme on erinomaista ja hyvinvoiva henkilöstömme on osaavaa

Janakkalassa on
vetovoimaisia
matkailupalveluja
ja tapahtumia

Janakkalassa on
kehittyvät
elinkeinoalueet mm.
Rastikangas-Moreeni
Etelä-Janakkala
Linnatuulen alue

Janakkalassa
kasvatus ja opetus
on laadukasta

Janakkalassa lähi- ja
digitaaliset palvelut
ovat esteettömästi
kuntalaisten
saavutettavissa

Janakkalassa
on hyvä
työllisyystilanne

Janakkalassa on
vireät taajamat,
elinvoimaiset kylät
ja viihtyisät
virkistysalueet

Janakkalassa on
omaleimaiset ja
monipuoliset
asumis-
mahdollisuudet

Janakkalassa
perheet
voivat hyvin

Janakkalassa on
monipuolisia
liikkumisen
ratkaisuja

Janakkalassa
on mainiot
harrastus-
mahdollisuudet

Janakkalassa on
yrityksille
erinomainen
toimintaympäristö

Janakkala on
aktiivinen toimija
yhteistyössä
Hämeenlinnan ja
Riihimäen seutujen
kanssa

Janakkalassa
edistetään
elinikäistä
oppimista

Janakkalassa
on vahva
kulttuuriympäristö

Asiakaspalvelumme on erinomaista ja hyvinvoiva henkilöstömme on osaavaa

Janakkalassa on
vetovoimaisia
matkailupalveluja
ja tapahtumia

Janakkalassa on
vireät taajamat,
elinvoimaiset kylät
ja viihtyisät
virkistysalueet

Janakkalassa on
yrityksille
erinomainen
toimintaympäristö

Kannustamme hyöty- ja
terveysliikuntaan ja tarjoamme
siihen mahdollisuuksia

Huolehdimme toimivista
joukkoliikenneyhteyksistä

Suunnittelemme palvelujen,
tavaroiden ja ihmisten liikumista
yhtenä kokonaisuutena

Liikkuminen ja liikenne
huomioidaan suunnittelussa (mm.
mopoparkit)

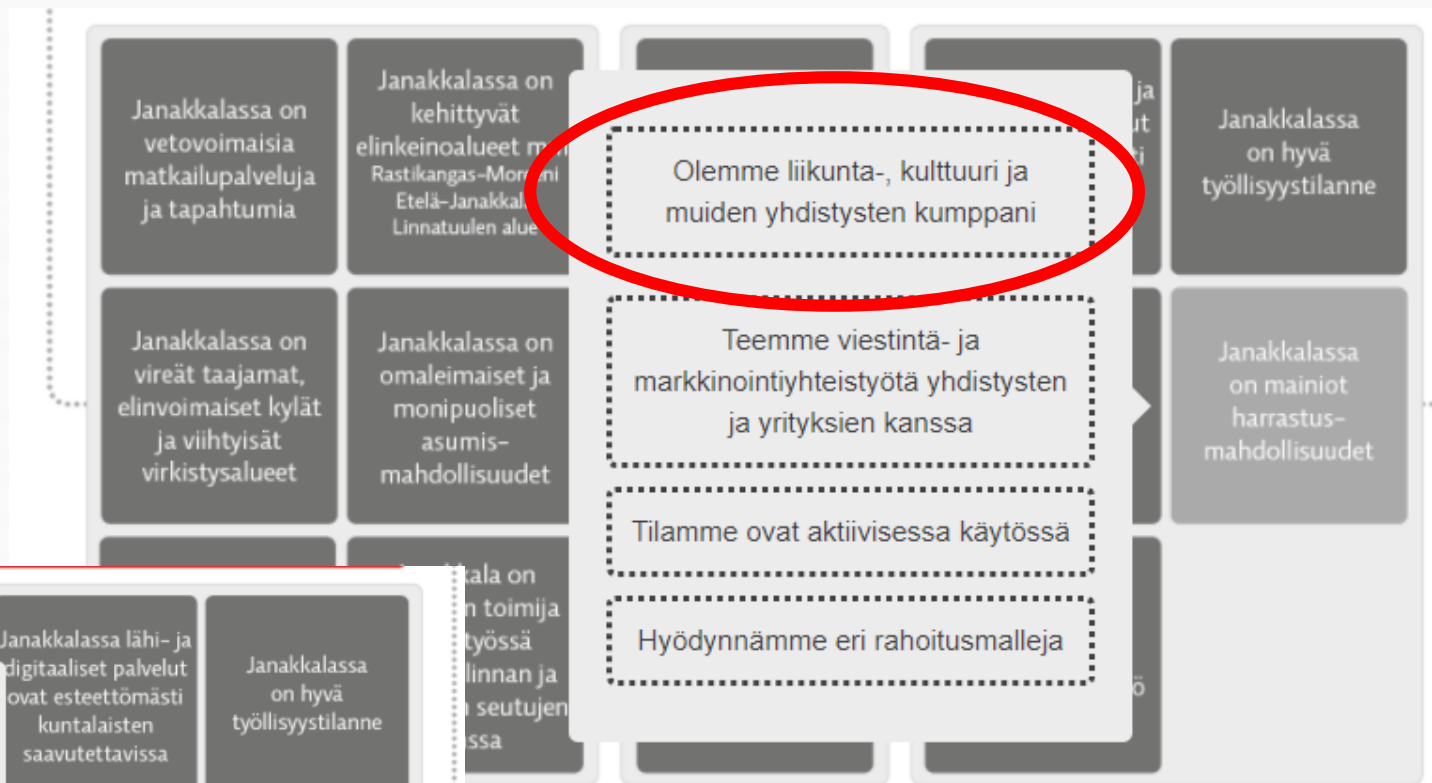
Janakkalassa lähi- ja
digitaaliset palvelut
ovat esteettömästi
kuntalaisten
saavutettavissa

Janakkalassa on
monipuolisia
liikkumisen
ratkaisuja

Janakkalassa
on vahva
kulttuuriympäristö

Janakkalassa
on hyvä
työllisyystilanne

Janakkalassa
on mainiot
harrastus-
mahdollisuudet

Hyvinvointikertomuksessa tavoitteina:

- Kukaan ei syrjäydy
- Terveysterojen kaventaminen
- Oman näköinen aktiivinen ja arvokas vanhuus
- Tuemme yhteisöllisyyttä

Tavoitteiden toteuttamiseksi on määritelty toimenpiteitä hyvinvointikertomuksessa

Yhteistyötä liikunnallisen elämän tavan edistämiseksi

Kunnan eri toimialojen välinen yhteistyö on luonteva osa arkea. Liikuntapalvelut tekee yhteistyötä niin varhaiskasvatuksen kuin ikäihmisten palvelujen kanssa kannustaen kuntalaisia liikkeelle osana omasta hyvinolosta huolehtimista. Terveyspalveluiden kanssa on luotu ikäihmisten liikuntapolku kuntoutuksesta liikuntapalveluihin. VoimaVanhuuteen -projekti kokosi kunnan, sote- ja eläkeläisjärjestöt ja seurakunnan yhteen liikuttamaan ikäihmisiä. Perhekeskuksen kanssa on järjestetty yhdessä vaunukävelyjä kunnan kylissä. Liikuntapalvelut on toteuttanut yhteistyössä liikunnallisen elämäntavan edistämishankkeita terveystoimen, varhaiskasvatuksen ja maahanmuuttopalveluiden kanssa.

Osallistuva budjetti on ollut Janakkalassa käytössä kolme vuotta. Kuntalaisten ideoiden on pitänyt toteuttaa hyvinvointikertomuksen tavoitteita ja lähes kaikki toteutetut ideat ovat parantaneet luontoliikuntamahdollisuuksia. Osun rahoituksella on rakennettu liikuntapaikkoja, kunnostettu uimarantoja, rakennettu kotia ja tehty uusia ulkoilureittejä. Toteutuksia on tehty myös yhdistysten kanssa.

Yhteistyössä olennaisessa roolissa ovat myös yritykset (mm. laskettelu- ja pyöräilykeskus Kalpalinna ja Kiipulan koulutus- ja kuntoutuskeskus) ja vireä yhdistyskenttä, joiden kanssa järjestetään tapahtumia ja toimintaa. Hyvänä esimerkkinä on sekä Tervakoskelle että Turenkiin talkoilla, yritysten tuella kunnan maille ja ylläpifoon rakennetut kuntoportaat. Kuntoporras kokonaisuus täydentyy yrityksen tuella ulkokuntolaitteilla v.2021.

Kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä helpottamaan koottiin 2021 käsikirja, johon laadittiin myös tavoitteet toimenpiteineen, joilla entisestään kehitetään toimintakenttää. Liikuntayhdistyksille jaetaan avustuksia 17 705 € /v. Yhdistykset saavat tuloja myös ylläpitämällä kunnan liikuntapaikkoja (esim. frisbeegolfrata ja ladut). Kunta tarjoaa kaikki liikuntatilat maksutta alle 18-vuotiaiden harrastamiseen. Yhdiksille järjestetään mm.seuraforumia ja yhdistysiltaa vuosittain.

Kestävä kehitys SOSIAALINEN

Liikkumisen perustuksena on hyvät puitteet ja niiden ylläpito. Tervakoskelle valmistui 2021 uusi liikuntahalli, minkä lisäksi kunnassa on Turengin liikuntahalli, 2 tekonurmikenttää, uimahalli, jokaisella kylällä urheiluun soveltuva kenttä, 4 frisbeegolfrataa, 10 kunnan ylläpitämää uimarantaa/-paikkaa ja kattava latuverkosto, 12 laavua ja laaja ulkoilureitistö. Liikuntainvestointeihin lukeutuvat myös uusi latukone ja seuraavaan talousarvioon esitetty latukelkka. Taloussuunnitelmassa on uuden yleisurheilukentän rakentaminen.

Eriarvoisuuden vähentämiseksi kunta tarjoaa kaikki liikuntatilat maksutta alle 18-vuotiaiden harrastamiseen. Ikäihmisten 70 + liikuntapalvelutuote tarjoaa edullisesti 30,00 €/vuosi mahdollisuuden ikäihmisten omatoimiseen liikuntaan ja liikuntapalveluiden käyttöoikeuden kunnan tiloissa (kuntosali, uimahalli ja avantouinti). Suomen harrastamisen mallin myötä kuluvana syksynä erilaisia lasten itsensä toivomia harrastuksia järjestetään kaikissa kunnan perusopetuksen kouluissa. Näistä toiveista useimmat liittyvät liikuntaan. Tavoitteena tarjota jokaiselle lapselle harrastus riippumatta mm. perheen taloustilanteesta. Nuorten työpaja Kinolla järjestetään viikoittain ohjattua liikuntatoimintaa, mikä lisää haastavan ja muutoin liikumattoman kohderyhmän liikkumista.

Liikunta- ja pakolaisten kotouttamispalveluiden yhteinen Osallistu liikkuen iästä viis! –hankkeen (10.8.2020–10.2.2021) tavoitteisiin – syrjäytymisen ehkäisyyn, osallisuuden lisäämiseen ja terveyden edistämiseen – tähdättiin monin eri tavoin.

Oma liikunta –digipalvelussa kunnan leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen välineisiin räätälöityjä liikkeitä esitellään opastusvideoin. Videoihin pääsee netin karttasovelluksen tai paikan päällä olevien QR-koodien kautta. Varhaiskasvatuksessa Liikkuva varhaiskasvatus ja Hyvän kierre hankkeet ovat lisänneet liikuntaa yksiköissä.

Osallistuva budjetti on ollut Janakkalassa käytössä kolme vuotta. Osallistuvan budjetin rahoituksella on rakennettu liikuntapaikkoja, kunnostettu uimarantoja, rakennettu kotia ja tehty uusia ulkoilureittejä. Toteutuksia on tehty myös yhdistysten kanssa. Tervakosken nuorisoliikunta-alue toteutettiin nuorisoa osallistamalla ja nuoret saivat valita kolmesta eri vaihtoehdosta, mitä alueelle rakennetaan. Alueelle rakentui nuorten toiveiden mukaisesti skeittiparkki ja katukorisalue.

Kestävä kehitys TEKNOLOGINEN

Kirjastoihin hankittiin lainattavaksi liikuntavälineitä, joihin on liitetty QR-koodi, jonka takaa löydät käyttövinkkejä välineelle. Liikuntavälinelainaamo ja vinkkivideot on toteutettu kunnan eri toimialojen yhteistyönä.

Koronapandemian lopetettua ryhmäliikunnat, liikuntapalveluiden kokoama kattava liikunnallinen videovinkkikirjasto osoitti tarpeellisuutensa. Nopeasti käynnistettiin myös parvekejummat taloyhtiöissä ja samoin virtuaalijummat, mitkä jatkuvat osin edelleen.

Kestävä kehitys EKOLOGINEN JA TALOUDELLINEN

Tänä syksynä varhaiskasvatuksessa aloitti esiopetuksen luontoryhmä, joka viettää päivät ulkona tukikohtanaan vastavalmistunut kota.

Luontokohteet koottiin esitteeksi ja nettiin, maastoon lisättiin opaskarttoja. Nettisivuista tulikin yksi korona-ajan käydyimmistä sivuista. Tavoitteena auttaa löytämään kunnan omat lähikohteet kauaksi matkustamisen sijaan.

Tervakosken uudelle liikuntahallille haettiin nimisponsori siten, että tuella tuetaan kuntalaisten liikkumista. Kuntalaiset saivat äänestää haluavatko he paikalle liikuntavälineitä vai maksutonta ohjattua liikuntaa. Delfort Areenaksi nimetyn hallin pihalle on tulossa liikuntavälineitä. Liikuntahalli itsessään on rakennettu energiatehokkaaksi se hyödyntää aurinkoenergiaa ja maalämpöä.

Osallistuvan budjetoinnin lisäksi vuonna 2019 haja-asutusalueille jaettiin ylimääräinen haja-asutusalueiden liikunta-avustus, jonka avulla kolmessa kylässä parannettiin liikuntaedellytyksiä ja välineistöä sekä rakennettiin kota.

Digitaalisuus liikunnan edistämässä

Nettisivuille on kerätty laaja [liikuntavinkkikirjasto](#).

Eri hankkeissa on hyödynnetty aktiivisuusrannekkeita tiedon keruussa 2019-2020 ja aktiivisuusrannekkeita saa myös lainata kirjastoista.

Oma liikunta -digipalvelussa leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen välineisiin räätälöityjä liikkeitä esitellään opastusvideoin, joita pääsee katsomaan netin karttasovelluksen tai paikan päällä laitteissa olevien QR-koodien kautta. Liikettä lisää Hämeenlinnan seutuun hankkeessa järjestettiin virtuaalisesti jumppahetkiä odottaville äideille.

Janakkalan kunta on ollut mukana HAMK:n ja Vanajavesikeskuksen Blueways-hankkeessa, jonka melontareitit ja niiden varressa olevat palvelut vietiin sähköiseen DigiTrail-sovellukseen.

Liikuntapalvelut järjestää viikoittain virtuaalijumppia, joita ohjaa erityisliikunnanohjaaja.

Hämeenlinnan kaupungin kanssa toteutettiin Liikettä Lisää Hämeenlinnan seutuun 2019-2021 –hanke. Pää tavoitteena oli saada liian vähän liikkuvat työikäiset liikkumaan. Hankkeen aikana lisättiin kuntalaisten omatoimista liikuntaa ja arkiliikuntaa, sekä tietoisuutta seudullisesti matalan kynnyksen harrasteliikunnasta. Hattula oli mukana hankkeessa v.2019.

Pyöräilyreittiviitoitus rakennettiin kuntoon 2019-2020 Hämeenlinnan seudulla (Janakkala, Hämeenlinna, Hattula). Seudulle tehtiin yhdessä pyöräilijöiden kanssa pyöräreittikartta.

Käynnissä on Hämeenlinnan seudun (HML, Hattulan ja Janakkala + Uudenmaan ELY) kestävä ja turvallisen liikkumisen suunnitelman laatiminen. Tavoitteena on edistää kestävää liikkumista ja liikenneturvallisuutta seudulla. Janakkalassa toimii jatkuvasti myös oma viisaan liikkumisen työryhmä.

Blueways-vesistömatkailuuhankkeessa (toteuttajina Vanajavesikeskus ja Hämeen ammattikorkeakoulu) tuoteistettiin viisi melontareittiä, joista yksi Janakkalan Toivanjoelle.

Kestävä kehitys ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Janakkala on yksi Leader-raham rahoittajista. Rahat jaetaan Hämeeseen Linnaseudun kautta. Rahoituksella on Janakkalassa toteutettu mm. Tervakosken Hyvän mielen reitti kuntoilulaitteineen ja lintutorneineen, Kansanpuiston pesäpallokenttä ja Lastujärven frisbeegolf-rata.

Janakkalan kunta jakaa kannustimena vuosittain Janakkala-stipendin urheilussa tai kulttuurissa menestyneelle nuorelle.

Turengin yhteiskoulussa on painotetun opetuksen liikuntaluokka. Luokka on terveysliikuntapainotteinen, jossa muutamissa muissakin oppiaineissa kuin liikunnassa painotetaan tiettyjä osa-alueita terveysliikunnan näkökulmasta. Lisäksi Janakkalan lukiossa toimii urheilulinja.

Janakkala
Tervakoski ▪ Turenki

Kiitos!

